

Exam. Code : 103205

Subject Code : 1238

B.A./B.Sc. 5th Semester

SOCIOLOGY (Social Thought)

Time Allowed—3 Hours]

[Maximum Marks—100

SECTION—A

Note :— Answer **eight** questions out of **ten** given below.
Each question carries **2** marks. Answer each question
in **50** words.

1. What is dialectics ?
2. What are social facts ? Who gave the concept of social facts ?
3. What are the similarities between organism and society according to Spencer ?
4. What are status groups according to Weber ?
5. What is hierarch of sciences according to Comte ?
6. What is mechanical solidarity ?
7. What are the processes of capitalism according to Marx ?
8. What are ideal types ?
9. What is social Darwinism ?
10. Define class. 8×2=16

SECTION—B

Note :— Attempt **six** questions out of **eight** given below by selecting at least **one** question from each unit. Each question carries **14** marks.

UNIT-I

1. Explain in detail Comte's positive philosophy and Law of three stages.
2. Discuss Spencer's explanation of types of society.

UNIT-II

3. What is class struggle according to Karl Marx ? Explain Marx's theory of alienation.
4. Discuss historical materialism in detail.

UNIT-III

5. What is social action ? Discuss types of social action in detail.
6. Differentiate power and authority according to Weber. Discuss types of authority in detail.

UNIT-IV

7. Discuss in detail Durkheim's explanation of division of labour.
8. Describe Durkheim's theory of suicide. $6 \times 14 = 84$

(Punjabi Version)

ਨੋਟ :— ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦੱਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅੱਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਉ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 2 ਅੰਕ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ 50 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ।

ਭਾਗ—ਓ

1. ਉਪ-ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਕੀ ਹਨ ?
2. ਸਮਾਜਿਕ ਤੱਥ ਕੀ ਹਨ ? ਸਮਾਜਿਕ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਕਿਸ ਨੇ ਦਿੱਤੀ ?
3. ਸਪੈਨਸਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵ-ਜੰਤੂਆਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀਆਂ ਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਹਨ ?
4. ਵੈਬਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਥਿਤੀ ਸਮੂਹ ਕੀ ਹਨ ?
5. ਕਾਮਏ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਗਿਆਨਾਂ ਦੇ ਹਾਇਰਾਰਕ ਕੀ ਹਨ ?
6. ਮਕੈਨਿਕ ਸੰਗਠਨ ਕੀ ਹੈ ?
7. ਮਾਰਕਸ ਅਨੁਸਾਰ ਪੂੰਜੀਵਾਦ ਦੀਆਂ ਕੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਹਨ ?
8. ਆਦਰਸ਼ਕ ਕਿਸਮਾਂ ਕੀ ਹਨ ?
9. ਸਮਾਜਿਕ ਡਾਰਵਿਨਵਾਦ ਕੀ ਹਨ ?
10. ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਕਰੋ। 8×2=16

ਭਾਗ—ਅ

ਨੋਟ :— ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚੁਣਕੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅੱਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਛੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 14 ਅੰਕ ਹਨ।

ਯੂਨਿਟ-I

1. ਕਾਮਟੇ ਦੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਦਰਸ਼ਨਸ਼ਾਸਤਰ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪੱਧਰਾਂ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
2. ਸਮਾਜ ਦੇ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਸਪੈਨਸਰ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ-II

3. ਕਾਰਲ ਮਾਰਕਸ ਅਨੁਸਾਰ ਵਰਗ ਸੰਘਰਸ਼ ਕੀ ਹੈ ? ਮਾਰਕਸ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
4. ਇਤਿਹਾਸਕ ਭੌਤਿਕਵਾਦ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ-III

5. ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀ ਹੈ ? ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
6. ਵੈਬਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ। ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ-IV

7. ਦੁਰਖੀਮ ਦੇ ਕੰਮ ਵੰਡ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਉਪਰ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
8. ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਦੁਰਖੀਮ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।

6×14=84

(Hindi Version)

ਨੋਟ :— ਨੀਚੇ ਦਿਏ ਗਏ ਦਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਮੇਂ ਸੇ ਆਠ ਕੇ ਉਤਰ ਦੀਜ਼ਿਏ।
ਪ੍ਰਤਿਏਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੇ 2 ਅੰਕ ਹੈ। ਪ੍ਰਤਿਏਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਾ ਉਤਰ ਲਗਭਗ
50 ਸ਼ਬਦਾਂ ਮੇ ਦੀਜ਼ਿਏ।

ਭਾਗ—ਕ

1. ਦੁਨਿਦਾਤਮਕ ਪਦ੍ਭਿਤਿ ਕਯਾ ਹੈ ?
2. ਸਾਮਾਜਿਕ ਤਥਯ ਕਯਾ ਹੈ ? ਸਾਮਾਜਿਕ ਤਥਯੋਂ ਕੀ ਅਵਧਾਰਨਾ ਕਿਸਨੇ ਦੀ ?
3. ਸਪੈਂਸਰ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵ ਔਰ ਸਮਾਜ ਕੇ ਮਘ ਕਯਾ ਸਮਾਨਤਾਏਂ ਹੈਂ ?
4. ਵੈਬਰ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿਥਿਤਿ ਸਮੂਹ ਕਯਾ ਹੈ ?
5. ਕਾਮਟੇ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਜ਼ਾਨੋਂ ਕੇ ਆਧਾਰ ਕਯਾ ਹੈ ?
6. ਯਾਂਤ੍ਰਿਕ ਸਮਸਵਾਰਥਿਤਾ ਕਯਾ ਹੈ ?
7. ਮਾਰਕਸ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰੀਵਾਦ ਕੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਯਾ ਕਯਾ ਹੈ ?

8. आदर्श प्रकार क्या है ?
9. सामाजिक डार्विनवाद क्या है ?
10. वर्ग को परिभाषित करें।

8×2=16

भाग—ख

नोट :— प्रत्येक यूनिट में से कम से कम एक प्रश्न चुनकर दिए गए आठ प्रश्नों में से कोई छः प्रश्न करो। प्रत्येक प्रश्न के 14 अंक हैं।

यूनिट-I

1. कॉमटे के सकारात्मक दर्शनशास्त्र तथा कानून के तीन स्तरों की विस्तारपूर्वक व्याख्या करो।
2. समाज के प्रकारों की स्पेंसर की व्याख्या पर चर्चा करें।

यूनिट-II

3. कार्ल मार्क्स के अनुसार वर्ग संघर्ष क्या है ? मार्क्स के अलगाव के सिद्धांत की व्याख्या करें।
4. ऐतिहासिक भौतिकवाद की विस्तारपूर्वक चर्चा करें।

यूनिट-III

5. सामाजिक कार्य क्या है ? सामाजिक कार्यों के प्रकारों की विस्तारपूर्वक चर्चा करें।
6. वैबर के अनुसार शक्ति और अधिकार के मध्य अंतर स्पष्ट करें। अधिकार के प्रकारों की विस्तृत चर्चा करें।

यूनिट-IV

7. दुर्खीम की श्रम के विभाजन की व्याख्या पर विस्तारपूर्वक चर्चा करें।
8. दुर्खीम के आत्महत्या के सिद्धांत का वर्णन करो।

6×14=84